

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμένην ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξά-
μνην δραχ. 55. Τρίμνην δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50,
Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὧν ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελίνια 10.
Ἐξάμνην καὶ Τοῖμνην ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἔλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 43ος

Ἀθῆναι, 21 Δεκεμβρίου 1935

Ἔτος 58ον.—Ἀριθ. 3

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ. ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ἦτανε περασμένα μεσάνυχτα κι' ἡ κάλτσα (*) ἄρχισε νὰ θυμῶνῃ.

— Νὰ σὲ βγάλουν ἀπ' τὸ ζεστό σου τὸ συρτάρι, μὴ χειμωνιάτικη νύχτα παγωμένη σὰν καὶ τούτη κι' ἀντὶς νὰ σὲ κρεμάσουν τοῦλάχιστο κοντὰ στὸ ἀναμένο τζάκι, νὰ χουζουρέψῃς καὶ σὺ λιγάκι, νὰ σὲ δένουν σὰ λουκάνικο πάνου στὰ κρύα σίδερα τοῦ κρεββατιοῦ, αὐτὸ μὰ τὴν ἀλήθεια ξεπερνᾷ τὰ ὅρια !

Ἐνα κοριτσάκι κοιμόταν μέσ' στὸ ζεστὸ κρεβάτι. Οἱ κουρτίνες στὸ παράθυρο ἦταν τραδηγμένες. Καὶ πάνω στὸν κομμὸ ἔκαιγε ἓνα καντηλέρι. Τὰ ρούχα τῆς Λένας διπλωμένα προσεχτικὰ βρίσκονταν πάνω σὲ μὴ καρέκλα πλάϊ στὸ κρεβάτι. Οἱ κάλτσες ποὺ εἶχε φορέσει ὅλην τὴν ἡμέρα κοιμοῦνταν κρεμασμένες στὴ ράχη τῆς καρέκλας. Καὶ κάτου στὸ πάτωμα ροχάλιζαν τὰ μικρά της παπούτσια.

— Ἐγὼ ἀνάμεσα στ' ἄλλα ἔχασα καὶ τὸ ταῖρι μου ἀπόψε, μουρμούρισε ἡ κάλτσα στραβοκοιτάζοντας τὸ ζευγάρι ποὺ κοιμόταν μακάρια στὴ ράχη τῆς καρέκλας. Μὰ εἶναι ἀπὸ τ' ἄγραφα νὰ βγάλῃς τὴ μὴ κάλτσα ἀπ' τὸ συρτάρι καὶ ν' ἀφήσῃς τὸ ταῖρι τῆς πίσω !

Μόλις σῶπασε, ἀκούστηκε θόρυβος στὸν καπνοδόχο καὶ κοιτάζοντας κατὰ τὸ σθυσμένο τζάκι ἡ κάλτσα τᾶχασε μ' αὐτὸ ποὺ εἶδε. Ἐνα ροδοκόκκινο

γεροντάκι μὲ κατάλευκα γένεια, μ' ἓνα χοντρὸ κόκκινο πανωφόρι καὶ μὴ μυτερὴ σκούφια στὸ κεφάλι κατέβαινε ἀπ' τὸν καπνοδόχο.

Κι' ἄξαφνα τὸ χλωμὸ κερί στὸ καντηλέρι ἄστραψε. Κι' ἡ σκοτεινὴ

καμαρούλα ὀλοφώτεινῃ ζέστανε καί, θάλεγε, γιόμισε χαρὰ. Ἡ κάλτσα ἀπ' τὴ σαστιομάρα τῆς ἔχασε τὴ μιλιὰ τῆς, Πρῶτη φορὰ στὴ ζωὴ τῆς ποὺ ἔβλεπε ἓνα τόσο ἀλλόκοτο γεροντάκι.

— Δὲ μοιάζει μὲ ληστή, σκέφτηκε. Μὰ πάλι ποῦ ξέρεις ; Ὅλα κανεὶς πρέπει νὰ τὰ περιμένῃ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο.

Τὸ γεροντάκι ζύγωσε στὸ κρεβάτι.

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Παιδιὰ ποὺ λένε τὰ κάλαντα στὴ Γερμανία

[Βλέπε ἄρθρο στὴ σελίδα 30]

(*) Στὴν Ἀγγλίᾳ τὰ παιδιὰ συνηθίζουν κάθε παραμονὴ Χριστογεννίων νὰ κρεμοῦν τὸ βράδυ στὸ κρεβάτι τους μὴ κάλτσα, γιὰ νὰρθεῖ ὁ Ἀγ. Βασίλειος νὰ τὴ γεμίσῃ παιχνίδια, ὅπως ἄλλοι βάζουν τὰ παπούτσια τους στὸ τζάκι.—Σ. τ. Μ.

τι κι' άπείθωσε χάμω ένα βαρύ τσου-βάλι που κουβαλούσε στην πλάτη του.

— Πώς έμεγάλωσε! Έκαμε κοιτάζοντας τη Λένα και χαμογέλασε. Πέρ-συ ήταν ακόμα τόσο-δύ μικρούλα. Έρριξε μιά ματιά γύρω στην κάμα-ρα κι' ή ματιά του έπεσε άπάνου στην κάλτσα.

— "Ω! Καλησπέρα της άφεντιάς σου! είπε βγάζοντας τη σκούφια του. Τι χαμπάρια!

— Έχω μεγάλη μοναξιά άπόψε, είπε μελαγχολικά ή κάλτσα κι' άνα-στέναξε θλιβερά. Πεθύμησα τό ταίρι μου. Και μπρρρ! κάνει τόσο κρυό...

— Μή φοβάσαι, κορούλα μου, και τώρα θά ζεσταθής, είπε ό "Αη-Βα-σίλης και βουτώντας τό χέρι μέσ' στο σακκούλι του άρχισε νά βγάξει άπό μέσα κάθε λογής παιχνίδια, κουτιά, λιχουδιές και γέμιζε την κάλτσα.

— "Ε! μπάρμπα! Πιό σιγά! Πιό σιγά! φώναζε ή κάλτσα, κι' έπειδή εκείνος δέν την άκουγε. "Ε! θά μέ χαντακώσης πιά! "Αχ, ή φτέρνα μου! "Αχ, ή πατούσα μου! Μά πρό-σεξε, σου λέω! Για πια μέ πήρες; Έγώ είμαι κάλτσα άπό μεγάλο σόι, νά ξέρης...

Τό γεροντάκι γελούσε.
— Θάναι ή πρώτη φορά που κά-νεις αυτήν τη δουλειά, ρώτησε.

— Γεννήθηκα τόν περασμένο μή-να, είπε ή κάλτσα. Σκέπαζα τη ράχη άπόνα παχουλό άρνι στη Ρωσία ως τίς άρχές της "Ανοξης "Υστερα μ' έκοψαν άπό κεί μ' έκαμαν κλωστή και μέ ύφρναν. Μόλις πέντε φορές μ' έχουν ως τώρα φορέσει σέ πόδι. Νόμιζα πως προορίζομαι για μιά ζωή εύκολη κι' ωραία. "Η νεαρή μου κυρία δέ μέ φοράει πολύ κι' ή θειά-Μάρθα (ή θειά της ντέ, μην κά-νεις πως δέν καταλαβαίνεις!) όλη-μέρα της πλέκει καινούργιες κάλτσες. Έχω κάμει ως τώρα λίγους περιπά-τους στο περιβάλι κι' έκαμα και δυό γύρους με αυτοκίνητο. Όταν κάνει κρύο με σκεπάζουν με ζεστά χιονο-πάπουτσα πουναι ντυμένα άπό μέσα με μαλακά γούνα... "Ε! Μά σου λέω φτάνει πιά. Δέν χωράω άλλα... Θά σκάσω!... Βοήθεια!... Βοή-θεια!...

Τό πρωί νωρίς ξύπνησε ή Λένα. "Αδειασε βιαστικά την κάλτσα και την άφησε νά πέση στο πάτωμα. "Η θειά-Μάρθα ήρθε άργότερα, φίλησε τη μικρή και σήκωσε την κάλτσα άπό χάμω.

— Δέν σε χρειάζομαστε πιά, είπε ρίχνοντάς την μέσ' στο συρτάρι.

— Καλώς την, είπε τό ταίρι της άγουροξυπνημένο, μόλις την είδε.

Πού μου γύριζες; "Επρεπε νά ντρέ-πεσαι λιγάκι! "Ακούς νά μείνης όλη τη νύχτα μονάχη σου έξω και νά μου παρουσιάζεις τέτοιες ώρες!

— Μή μου θυμώνης, άγάπη μου, είπε κείνη. Ποτέ στη ζωή μου δέν δούλεψα τόσο σκληρά. "Αφησέ με τώρα νά σου εύχηθώ καλά Χριστού-γεννα.

— Κολοκούθια! μουρμούρισε τό ταίρι της και βυθίστηκε πάλι στον ύπνο του...

(Παράφραση)

ΚΩΝΣΤ. Χ. ΓΡΟΛΛΙΟΣ

ΑΘΗΝΑ·Τ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

"Αγαπητοί μου,

ΔΥΟ είναι οι μεγαλύτερες γιορτές της Χριστιανωσύ-νης: τὰ Χριστούγεννα και τὸ Πάσχα, ἡ Γέννηση κι' ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ. Τὸ ἴδιο μεγάλες κι' οἱ δυό, γιατί ἡ πρώτη μᾶς θυμίζει τὴν ἐνανθρώπιση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ και τὸν ἐρχομὸ τοῦ στη γῆ—χρονολογία πού ἄλλαξε τὴν ὄψη τοῦ κόσμου και χώρισε τὴν ἱστο-ρία σὲ χρόνια π ρ ὀ και σὲ χρόνια μ ε τ ᾱ—κι' ἡ δεύτερη τὴ Νίκη του πάνω στο Θάνατο, ἕνα σύμβολο τῆς Νίκης του πάνω στο Κακό και τῆς Βασιλείας του στον αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Για νὰ πεθάνῃ, θυσιαζόμενος για τοὺς ἀνθρώπους κι' ἐπισημαίνοντας τὴ διδασκαλία του, ὁ Χριστὸς ἔπρεπε νὰ γεννηθῇ και για νὰ ἀναστηθῇ σὰ νι-κητῆς, ἔπρεπε νὰ πεθάνῃ. Γι' αὐτὸ οἱ δυό «δεσποτικές» γιορτὲς πού μᾶς θυμίζουν τὰ δυό αὐτὰ μεγάλα γεγο-νότα, πρέπει νὰ εἶναι ἰσοδύναμες. "Αλλοι όμως λαοὶ θεωροῦν ἀνώτερη τὴ μιά, κι' ἄλλοι τὴν ἄλλη. Στὴ Δυ-τική Εὐρώπη, παραδείγματος χάρι, τὰ Χριστούγεννα ἔχουν τὴν πρώτη θέση μέσα στὶς γιορτὲς τοῦ χρόνου. Στὴν Ἀνατολική, και μάλιστα στὴν Ἑλλάδα, τὴν πρώτη θέση ἔχει τὸ Πάσχα.

"Αλλ' αὐτὸ εἶναι ἄσχετο με τὴν οὐσία, με τὸ «περιεχόμενο» νὰ ποῦ-με, τῆς μᾶς και τῆς ἄλλης γιορτῆς. "Αλλοι λόγοι ἔκαμαν τοὺς Δυτικούς νὰ γιορτάζουν λαμπρότερα τὰ Χρι-στούγεννα και τοὺς Ἀνατολικούς τὸ Πάσχα. Καὶ πρῶτα-πρῶτα ἡ γεω-γραφικὴ θέση, τὸ κλίμα. Ἐκεῖ-πέρα κάνει κρύο κι' ἡ ωραία ζωὴ εἶναι μέσα στο σπίτι, γύρω ἀπ' τὸ ἀναμ-μένο τῆκι. Ἐδῶ κάνει ζέστη κι' ἡ ωραία ζωὴ εἶναι ἔξω, στο ὑπαίθρο, κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο και τὸ γαλάζιο οὐρανό. Τὰ Χριστούγεννα εἶναι γιορ-τὴ χειμωνιάτικη, μᾶζεὺε τοὺς ἀν-

θρώπους στο σπίτι. Τὸ Πάσχα εἶναι γιορτὴ ἀνοιξιάνικη, καλοκαιρινή, ἐ-πιτρέπει στοὺς ἀνθρώπους νὰ τὴ γιορ-τάζουν ἄπέξω. Γι' αὐτὸ προπάντων οἱ Δυτικοὶ ἔχουν για μεγαλύτερη γιορ-τὴ τὰ Χριστούγεννα—τὴ γιορτὴ τοῦ σπιτιοῦ—κι' ἐμεῖς ἔχουμε τὸ Πάσχα, τὴ γιορτὴ τοῦ ὑπαίθρου.

"Αλλὰ ἡ προτίμηση αὐτὴ δέν ἀ-φαιρεῖ βέβαια τίποτα ἀπὸ τὸ μεγα-λεῖο και τὴν ἱερότητα τῶν Χριστου-γέννων. Τὴν ξεχνοῦμε μάλιστα ὁ-λωσδιόλου όταν ἐρχεται ἡ 25 τοῦ Δεκεμβρίου, και πιστεύουμε ὁλόψυχα πως αὐτὴ εἶναι ἡ μεγαλύτερή μας γιορτὴ. Γιατί τότε ἀποβλέπουμε μόνο στο περιεχόμενό της, στὴν οὐσία της... Για συλλογισθῆτε λίγο τί ἔ-γινε ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἐκείνη τὴ νύχτα, στο Σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ, στὴ Φάτνη τῶν Ἀλόγων! Κρυφά, φτωχικά, ταπεινά, γεννήθηκε ἕνα Παιδί. Μὰ τὸ Παιδί αὐτὸ ἦταν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ κι' ὁ Βασιλέας τοῦ Κόσμου! "Αν ἡ νεαρὴ γυναίκα, ἡ μακαρία θνητὴ, πού τὸ γέννησε, ἦταν ἡ Μητέρα του, ὁ ἄντρας ὅμως πού τὴ συντρόφευε δέν ἦταν ὁ πατέρας του. Πατέρας του ἦταν ὁ Θεὸς ὁ ἴδιος. Κι' οἱ Ἄγγελοι, ἐκείνη τὴ νύ-χτα, κατέβηκαν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ και τριγύριζαν τὴ Φάτνη, ψάλλοντας τὸ θεῖο γενέθλιο· κι' οἱ Ποιμένες πού βρέθηκαν ἐκεῖ, βλέποντας τὸ θαῦμα, ἔψαλλαν με τοὺς Ἀγγέλους· κι' ἕνα θαυμαστό, κινούμενο "Αστρο ὁδήγησε τοὺς Μάγους, πού ξεκίνησαν ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς Ἀνατολῆς, ως τὸ Σπή-λαιο τῆς Βηθλεέμ· κι' αὐτὰ ἄκόμα τᾶλογα ζῶα τῆς Φάτνης τριγύριζαν τὸ νεογέννητο Βρέφος με σεβασμό και με στοργή. Τί θαῦμα ἐκείνη τὴ νύχτα, και πόσα θαύματα γύρω του!...

"Η ἀμαρτωλὴ, ἡ χαμένη Ἀνθρω-πότης εἶχε σωθεῖ. Γεννιόταν ὁ Μεσ-σίας, ὁ Λυτρωτής, πού θά τὴ γύριζε στο Θεό. Γεννιόταν ὁ μέγας Διδά-σκαλος, πού μένοντας στὴ γῆ 33 χρόνια, θά τοὺς ἔδειχνε τὸ δρόμο τῆς Σωτηρίας. Κι' ὅμως, κανένας ἱστορι-κὸς τοῦ καιροῦ ἐκείνου δέν ἀναφέρει τὸ κοσμοσωτήριο γεγονός, κανένας δέν μιλεῖ για τὴ γέννηση, τὴ ζωὴ, τὴ διδασκαλία, τὸ θάνατο και τὴν ἀνάσταση τοῦ Ἰησοῦ. Μόνο οἱ Εὐαγ-γελιστές. Ἀπ' αὐτοὺς τὰ ξέρουμε ὅλα. Καὶ λίγα λόγια γράφει στὴν Ἱστορία του ὁ ἑβραῖος ἱστορικὸς Ἰω-σηπος. Δέν εἶναι παρᾶξενο αὐτὸ; και δέν ἀποροῦν με τὸ δίκιο τους οἱ ἐρευ-νητές;—Καθόλου! "Ο Χριστὸς δέν γεννήθηκε με θόρυβο, ὅπως κανένα βασιλόπουλο τοῦ κόσμου τούτου. Οὔτε ἔκαμε στὴ ζωὴ του πολέμους, ἀνταρ-σίες, ἐπαναστάσεις. Δέν ἦταν πολιτι-

ΟΙ ΓΑΤΕΣ ΤΗΣ ΔΑΝΑΗΣ

ΙΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

Γ'.—Δώρο για τὰ γενέθλια

"Εφυγε λοιπὸν ὅπως εἶπα ὁ Μέγ' Ἀλέξανδρος, κι' ἐγὼ βρέθηκα στε-νοχωρημένη. Συλλογιζόμουν πως δέν θάταν εύκολο νὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ μπαينوβαῖνῃ στο σπίτι μας. Θὰ τὸν ἔλεγαν «ἀλήτη», «χαμίνι», και θὰ τὸν μεταχειρίζονταν σὰν τὰ δυστυχισμένα ἐκεῖνα ζῶα πού γυρίζουν στοὺς δρόμους και δέν βοῖσκουν ἄσυλο πουθενά. Νά, σὰν τὴ γατούλα ἐκείνη, τὴν ἰσχνὴ κι' ἀνάμαλλη, πού βρήκα μιά μέρα στο περιβάλι μας και τῆς ἔδωσα τὸ γάλα μου. "Η καίμενη, τὸ ἦπие σὰ νὰ εἶχε νὰ φάῃ ἕνα χρόνο. Χάλασα τὸν κόσμὸ νὰ τὴν κρα-τήσω, μὰ δέ μᾶφσαν. «"Ας τὴ νὰ χαθῇ τὴν παλιόγαρα!» μοῦ ἔλεγαν.

"Αξάφνα θυμήθηκα πως τὴν ἄλλη μέρα εἶχα τὰ γενέθλιά μου και τότε μοῦ ἦρθε μιά περίφημη ἰδέα: "Ετοῦξα νὰ βρῶ τὴ μαμιά και τὴν παρακάλεσα νὰ μοῦ χα-ρίσῃ στὴ γιορτὴ μου, ἀντὶ γι' ἄλλο δώρο, τὸ Μέγ' Ἀλέξανδρο!

— Μὰ ἐγὼ, Δανάη μου, σου ἀγόρασα κιόλα τὸ δώρο σου, μοῦ ἀποκρίθηκε· κατὶ ὠραῖο πού θὰ σ' εὐ-χαριστήσῃ πολύ.

— Τότε νὰ τὸ ἐπιστρέψῃς στὸν ἔμπορο, τῆς εἶπα ἐγὼ, ὅπως κάνεις για κάθε τι πού ἀγοράζεις και δέν σου ἀρέσει. Κι' ἂν δέν θέλουν νὰ σοῦ δώσουν πίσω τὰ λεπτά, πάρε κατὶ για τὸ μπαμπά.

"Η μαμιά ἔβαλε τὰ γέλια:

— Μὰ στο μαγαζὶ ἐκεῖνο δέν ἔχουν τίποτα για τὸ μπαμπά. Πουλοῦν μόνο παιχνίδια! και πράγματα για παιδιά.

"Εγὼ ἐπέμενα, ἡ μαμιά ἐξακολουθοῦσε νὰ λέη ὅχι. "Ετσι τὸ βράδυ πού γύρισε ὁ μπαμπάς, μπήκα στο γραφεῖο του, σκαοφάλωσα στὰ γόνατά του και, χαϊδεύοντας πάντα τὸ μάγουλό του, τὸν ρώτησα ἂν ἤθελε νὰ ὑψώσουμε μαζί ἕναν ἀετό.

— Πολὺ εὐχαρίστως, είπε ὁ μπαμπάς. Μὰ ἐγὼ ἀετὸ δέν ἔχω· μήπως ἔχεις εὐ;

— "Οχι, οὐτ' ἐγὼ. Μὰ αὐριο ἐστὶ θάχης. Θὰ σοῦ ἀγοράσῃ ἡ μαμιά ἀπὸ τὸ μαγαζὶ πού πουλοῦν πράγ-ματα για παιδιά.

— "Α, ἔτσι; ἔκαμε ὁ μπαμπάς.

— Μὰ γαί, γαί!

— Λοιπὸν καλά.

— "Ετοῦξα ἀμέσως νὰ πῶ στὴ μαμιά πως τὸ ζήτημα κανονίσθηκε. "Ο μπαμπάς μᾶκολουθῆσε. Καὶ μόλις τὸν εἶδε, ἡ μαμιά φώναξε:

— Κωστὴ! Δέν πιστεύω νὰ θέλῃς στάλῃθαι νὰ σοῦ ἀγοράσω χαρ-ταετό!

— Κι' ὅμως θέλω, ἀποκρίθηκε σοβαρά, ὁ μπαμπάς. Θὰ μοῦ ἔκανε μεγάλη εὐχαρίστηση νὰ ὑψώσω ἕναν ἀετὸ με τὴ Δανάη.

— "Ωστε, είπε ἡ μαμιά, θὰ βλέπουμε τώρα ἐκεῖνο τὸ μαῦρο γάταρο, πού κανένας δέν ἔβρι ἀπὸ πού ἐρχεται, νὰ ἐπαλαρώνεται ὀλημέρα στὴ σάλλα;

— Οἱ μαῦρες γάτες φέρονουν στο σπίτι εὐτυχία, ἀποκρίθηκε ὁ μπα-μπάς. "Ετσι λένε.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Στο περιβολάκι μας,
Τὰ τριαντάφυλλα τῆς πλάσης.
Κι' ἂν διαβαίνης, προτιμᾷς
Στὸ πλευρό του νὰ περάσῃς.

Τὰ φροντίζω μοναχί,
Για νὰ παίρνω κάθε μέρα
Τῆς μαννούλας τὴν εὐχή
Και τὸ χᾶδι τοῦ πατέρα.

Τί μοῦ ζήτησεν ἡ γῆ;
— Λίγο χῶμα, λίγοι σπόροι,
Τὸ νεράκι, τὴ στοργή
Ἀπ' τὴ φρόνιμη τὴν κόρη...

Μέσα κι' ὅμως τὴ χαρὰ
Τώρα, χάρισμα, σκορπίζουν·
Κάθε πίκρα, ἡ συμφορά,
Ἀπ' τὸ σπίτι μας ξεριζίζουν.

Μὰ εἶναι κι' ἄλλο μυστικὸ
Ποῦ τὰ ρόδα ζωντανεύει:
Στὸ καλὸ μας σπιτικὸ
"Η ὁμόνοια βασιλεύει!

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

("Η ἀναδημοσίευση ἀπαγορεύεται)

ΟΙ ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΑΝΤΙΦΕΡ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Τὸν Κουρσὶδ αὐτὸν τὸν ἀνάγκασε νὰ παραιτηθῇ, καὶ τέλος ἀνακηρύχθηκε ἀντιβασιλέας, στὰ 1806, μὲ τὴ συγκατάθεση τῆς Πύλης.

Δυὸ χρόνια πρωτότερα, εἶχε πεθάνει ὁ Ντζερράρ, ὁ προστάτης τοῦ Καμύλκ. Κι' αὐτὸς, ποὺ εἶχε ἀπομονωθεί πιά, ἔκρινε πὼς δὲν ἔτρεχε κανένα κίνδυνο νὰ γυρίσῃ στὸ Κάιρο.

Ἦταν εἰκοσιεπτὰ χρονῶν τότε καὶ καινούργιες κληρονομίαι· τὸν εἶχαν κάνει τὸν πλουσιώτερο ἀνθρώπο τῆς Αἰγύπτου. Ἀγαποῦσε τὴν ἀπόμερη ζωὴ, δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ παντρευθῇ, νὰ κάμῃ οἰκογένεια, ἐξακολούθουσε νὰ εἶναι ἀνθρώπος τῶν ὁπλῶν καί, ἐπειδὴ οἱ πόλεμοι εἶχαν τελειώσει, ἐπιχείρησε μεγάλα μακρινὰ ταξίδια.

Ἀλλὰ, ἀφοῦ ὁ Καμύλκ-πασὰς δὲν ἔαχε παιδιὰ, ποῖος θὰ κληρονομοῦσε τὴν κολοσσαία του περιουσία; Δὲν ὑπῆρχαν ἄλλοι, πὶο μακρῖνοι συγγενεῖς;

Κάποιος Μουράτ, ἑξὶ χρόνια νεώτερός του—εἶχε γεννηθῇ στὰ 1786—ἦταν πρῶτος τοῦ ξαδέλφου. Χωρισμένοι ἀπὸ τὰ πολιτικά τους φρονήματα, δὲν βλέπονταν πιά, ἀν' κι' ἔμεναν στὸ Κάιρο κι' οἱ δύο. Ὁ Καμύλκ-πασὰς ἦταν ἀφωσιωμένος στὴν ὁθωμανικὴ ἰδέα καὶ τὸ εἶχε δείξει. Ὁ Μουράτ, ἀπεναντίας, πολεμοῦσε τὴν ὁθωμανικὴ ἐπιρροή κι' εἶχε βοηθήσει τὸν Μεχμέτ-Ἀλῆ στὶς ἐπιχειρήσεις του κατὰ τοῦ σουλτάνου Μωχ-μούτ.

Ὡστε ὁ Μουράτ αὐτὸς, μόνος συγγενῆς τοῦ Καμύλκ, καὶ τόσο φτωχὸς ὅσο πλούσιος ἦταν ἐκεῖνος, δὲν μπορούσε νὰ ἐλπίζῃ κληρονομία παρὰ μόνον ἀν συμφιλωνόταν μὲ τὸν ξαδέλφου. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἔμελλε νὰ γίνῃ ποτέ. Ἀπεναντίας, ἐν' ἀκόμα βελτιώτερο μῖσος ἐχώρισε μὲ τὸν καὶρὸ τὰ δύο μονάρχιδες μέλη τῆς οἰκογένειας ἐκείνης.

Δεκαοχτὼ χρόνια πέρασαν, ἀπὸ τὰ 1806 ὡς τὰ 1824, ποὺ ἡ βασιλεία τοῦ Μεχμέτ-Ἀλῆ δὲν ταράχθηκε ἀπὸ ἐξωτερικοὺς πολέμους. Ὡστόσο εἶχε νάγωνίζετο κατὰ τῶν Μαμελούκων, ποὺ ἀν καὶ τοῦ εἶχαν δώσει τὸ θρόνο, εἶχαν γίνῃ ἐχθροὶ τοῦ ἐπίφοδοι. Μία γενικὴ σφαγή, σ' ὅλη τὴν Αἰγύπτο, στὰ 1811, τὸν γλύτωσε κι' ἀπὸ τοὺς Μαμελούκους. Ἀπὸ τότε βρῆκαν τὴν ἡσυχία τους οἱ ὑπῆκοι τοῦ ἀντιβασιλέα, ποὺ οἱ σχέσεις του μὲ τὴν Πύλη ἦταν πάντα φιλικές—κατὰ τὸ φαινόμενο τουλάχιστο, γιατί

πάντα ὁ σουλτάνος δυσπιστοῦσε στὸν Μεχμέτ-Ἀλῆ.

Ὁ Μουράτ, ποὺ ἔχαιρε πάντα τὴν εὐνοία τοῦ ἀντιβασιλέα, δὲν ἔπαυε νὰ τὸν ἐξωθῇ κατὰ τοῦ ξαδέλφου του. Τοῦ θύμιζε πάντα πὼς ἦταν φίλος τῶν Τούρκων καὶ τοῦ Μωχμούτ, καὶ πὼς γι' ἀγάπη τους εἶχε χύσει τὸ αἷμα του. Καθόλου ἀπίθανο νῆταν τώρα καὶ κατὰσκοπος τοῦ σουλτάνου. Μία τόσο μεγάλῃ περιουσία, στὰ χέρια ἐνὸς μόνο ἀνθρώπου, ἀποτελοῦσε κίνδυνο σοβαρό. Αὐτὰ κι' ἄλλα ἔλεγε στὸν ἀντιβασιλέα ὁ ραδιοῦργος Μουράτ.

Ὁ Καμύλκ δὲν ἔδινε προσοχή. Στὸ Κάιρο ζοῦσε ἀπομονωμένος καὶ ἔβλεπε δύσκολο νὰ τοῦ στήσουν παγίδα καὶ νὰ πιαστῇ. Ὅταν ἐφευγε ἀπὸ τὴν Αἰγύπτο, ἦταν πάντα γιὰ μακρινὸ ταξίδι. Μὲ δικὸ του καράβι, ποὺ τὸ κυβερνοῦσε ὁ πλοίαρχος Ζὸ—πέντε χρόνια νεώτερός του καὶ πολὺ ἀφωσιωμένος—γύριζε τὶς θάλασσες τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης, χωρὶς ἀν τὸν μέλη γιὰ τίποτα καὶ γιὰ κανένα.

Εἶχε ξεχάσει λοιπὸν καὶ τὸν γάλλο ναύτη ποὺ τὸν γλύτωσε μιά φορὰ ἀπ' τὸ τουφεκίδι τοῦ Βοναπάρτη; Ὁχι, τὸν θυμόταν. Τὸν εἶχε ξεπληρώσει ὁμως; Οὐτε... Ἐσκόπευε λοιπὸν νὰ τὸ κάμῃ ἀργότερα, ὅταν θὰ παρουσιαζόταν ἡ εὐκαιρία, ὅταν π. χ. τὰ ταξίδια του θὰ τὸν ἐφερναν ὡς τὴ Γαλλία; Ἰσως.

Ὡστόσο, τὸ 1812, ὁ πλούσιος Αἰγύπτιος δὲν μπόρεσε νὰ μὴν ἀντιληφθῇ πὼς, ὅταν γύριζε στὴν πατρίδα του, τὸν ἐπιτηροῦσαν αὐστηρά. Πολλὰ ταξίδια ποὺ θέλησε νὰ κάμῃ τοῦ ἀπαγορεύθηκαν ἀπὸ τὸν ἀντιβασιλέα. Μὲ τὶς ἀκατάπαυστες ραδιοῦργιες τοῦ ξαδέλφου του, ἡ ἐλευθερία του κινδύνευε σοβαρά.

Στὰ 1823, ὅταν ἦταν τριανταεπτὰ χρονῶν, ὁ Μουράτ παντρεύθηκε μὲ μιά φτωχὴ φελλαχοπούλα, σχεδὸν σκιάδα. Ὁ γάμος αὐτὸς τὸν ἔκαμε ἀκόμα φτωχότερο. Κι' ἦταν ἕνας λόγος γιὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ὑπονομεύῃ τὴ θέση τοῦ Καμύλκ, ἐμμεταλλεύμενος τὴν ἐπιρροή ποὺ εἶχε στὸν Μεχμέτ-Ἀλῆ καὶ τὸ γιό του Ἰμπραῖμ.

Στὰ 1824, κατὰ τὴν ἐλληνικὴ ἐπανάσταση, ὁ σουλτάνος Μωχμούτ ἐξήτησε τὴ βοήθεια τῆς Αἰγύπτου, κι' ὁ Ἰμπραῖμ πῆγε στὸ Μοριά μὲ ἑκατὸν εἰκοσι καράβια κι' ἀποβίβασε κεῖ τὸ στρατό του. Ἦταν μιά εὐκαι-

ρία γιὰ νὰ ξαναδώσῃ κι' ὁ Καμύλκ κάποιον ἐνδιαφέρον στὴ ζωὴ του καὶ νὰ ξαναρχίσῃ τὶς ἐπικίνδυνες του περιπέτειες, ὑποστηρίζοντας τὴν τουρκικὴ κυριαρχία παντοῦ. Ζήτησε λοιπὸν νὰ καταταχθῇ στὸ στρατὸ τοῦ Ἰμπραῖμ. Τοῦ τὸ ἀρνήθηκαν. Ζήτησε νὰ ὑπηρετήσῃ ὡς ἀξιωματικὸς στὰ στρατεύματα τοῦ σουλτάνου. Τοῦ ἀρνήθηκαν. «Δάκτυλος», χωρὶς ἄλλο, τοῦ ξαδέλφου.

Ὁ ἀγώνας ὥστόσο τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὴν ἐλευθερία τους τελείωσε μὲ νίκη τοῦ ἡρωϊκοῦ αὐτοῦ ἔθνους. Στὰ 1827 οἱ ἐνωμένοι στόλοι Γαλλίας, Ἀγγλίας, καὶ Ρωσίας ἔκαψαν στὸ Ναυαρίνο τὸν τουρκικὸ, πρᾶγμα ποὺ ἀνάγκασε τὸν ἀντιβασιλέα νὰνακαλέσῃ τὰ πλοῖα του καὶ τὸ στρατό του. Ὁ Ἰμπραῖμ γύρισε τότε στὸ Κάιρο μὲ τὸν Μουράτ ποὺ τὸν εἶχε ἀκολουθήσει στὴν ἀτυχῇ ἐκστρατεία.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἡ θέση τοῦ Καμύλκ χειροτέρεψε. Τὸ μῖσος τοῦ Μουράτ ἐξέσπασε μὲ μεγαλύτερη λύσσα ἀφότου, σὶς ἀρχὲς τοῦ 1829, ἀπόκτησε ἀπὸ τὸ γάμο του κι' ἕνα γιό. Ἡ οἰκογένεια μεγάλωνε, ὅχι ὁμως κι' ἡ περιουσία τῆς. Ἐπρεπε, χωρὶς ἄλλο, νὰ βάλῃ στὸ χέρι τὴν περιουσία τοῦ ξαδέλφου. Κι' ὁ ἀντιβασιλέας ἦταν πρόθυμος νὰ βοηθήσῃ.

Ὁ γιὸς τοῦ Μουράτ ὀνομάσθηκε Σκούκ—αὐτὸ ὁ ἀναγνώστης δὲν πρέπει νὰ τὸ ξεχάσῃ.

Ὁ Καμύλκ κατάλαβε τότε πὼς ἕνα μόνο πρᾶγμα εἶχε νὰ κάμῃ: νὰ μαζέψῃ τὴν περιουσία του, ποὺ τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ἦταν διαμάντια κι' ἄλλοι πολύτιμοι λίθοι, καὶ νὰ τὴ βγάλῃ ἀπὸ τὴν Αἰγύπτο. Αὐτὸ κι' ἔκχε μυστικά, μὲ τὴ βοήθεια κάποιων ξένων, ἐγκαταστημένων στὴν Ἀλεξάνδρεια, ποὺ δὲν ἐδίστασε νὰ τοὺς ἐμπιστευθῇ. Ποιοὶ ἦταν αὐτοὶ οἱ ξένοι; Σὲ ποιά ἐθνικότητα ἀνήκαν; Μόνον ὁ Καμύλκ-πασὰς τὸ ἐγνώριζε.

Τρία βράδια μὲ σιδερένια στεφάνια, ὅμοια μ' ἐκεῖνα ποὺ βάζουν τὰ ἰσπανικὰ κρασιά, χώρεσαν ὅλα ἐκεῖνα τὰ πλοῖα. Τὰ φόρτωσαν κρυφὰ σ' ἕνα ναπολιτάνικο καράβι, κι' ὁ Καμύλκ, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν πλοίαρχο Ζὸ, κατάρφεσε νὰ ἐπιβιβάσῃ κι' αὐτὸς, ἀφοῦ γλύτωσε ἀπὸ μύριους κινδύνους, γιατί τὸν εἶχαν ἀκολουθήσει ἀπὸ τὸ Κάιρο στὴν Ἀλεξάνδρεια καὶ τὸν κατασκόπευαν ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα ποὺ ἐφθασε σ' αὐτὴ τὴν πόλη.

Ἰσπερ' ἀπὸ πέντε ἡμέρες, τὸ καράβι τὸν ἐξέγαλε στὸ λιμάνι τοῦ Λατακίε, κι' ἀπὸ κεῖ πῆγε στὸ Χαλέπι,

ποὺ τὸ εἶχε διαλέξει γιὰ νὰ ἐγκατασταθῇ. Στὴ Συρία τώρα, μὲ τὴν προστασία τοῦ παλίου του στρατηγοῦ Ἀβδουλλάχ, ποὺ εἶχε γίνῃ πασὰς τοῦ Ἀγίου-Ἰωάννου τῆς Ἀκρας, εἶχε νὰ φοβηθῇ; Οὐτε ὁ Μουράτ, οὔτε ὁ Μεχμέτ-Ἀλῆς, ὅσο τολμηροὶ κι' ἂν ἦταν, δὲν μπορούσαν νὰ τὸν πειράξουν σὲ μιά χώρα ποὺ ἦταν στὴν παντοδύναμη ἐξουσία τοῦ σουλτάνου.

Κι' ὁμως!...

Τὸν ἴδιο ἐκεῖνο χρόνο—1830—ὁ φιλόδοξος ἀντιβασιλέας τῆς Αἰγύπτου ἔκοψε τὶς φιλικὲς του σχέσεις μὲ τὸν Μωχμούτ. Κι' ἡ πρόφαση ἦταν αὐτή: Φελλάχοι, ποὺ τοὺς τυραννοῦσαν τὰ ὄργανα τοῦ Μεχμέτ-Ἀλῆ, ζήτησαν ἄσυλο στὴ Συρία καὶ τὴν προστασία τοῦ Ἀβδουλλάχ. Ὁ Μεχμέτ-Ἀλῆς ἀπαίτησε τὴν ἐκδοσὴ τους. Ὁ πασὰς

ΜΙΚΡΗ ΣΤΙΧΟΥΡΓΙΚΗ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ τῶν συλλαβῶν του, ἕνας στίχος ὀνομάζεται δισύλλαβος, τρισύλλαβος, τετρασύλλαβος καὶ καθεξῆς, ὡς τὸν δεκαπεντασύλλαβο καὶ δεκαεξασύλλαβο (ἂν κι' ἔχουν γραφεῖ στίχοι μὲ ἀκόμα περισσότερες συλλαβές.) Ἰδοὺ παραδείγματα.

Ξανά
Ξυπνᾷ.
(Δισύλλαβοι)

Καὶ ξανά
Μὲ ξυπνᾷ
(Τρισύλλαβοι)

Καὶ πάλι, νά,
Μένα ξυπνᾷ!
(Τετρασύλλαβοι)

Δὲν ἦταν νάβρω,
Γραφτὸ μου μαῦρο.
(Πεντασύλλαβοι)

Σιγὰ γυρίζαμε
Καὶ ψιθυρίζαμε
(Ἑξασύλλαβοι)

Ἑφτασύλλαβους κι' ὀκτασύλλαβους
εἶδαμε παραπάνω.

Εἶναι νύχτα, σὴν στέγη βογγᾷ
Ὁ βοριάς καὶ ψιλὸ πέφτει χιόνι,
(Ἑννεασύλλαβος καὶ δεκασύλλαβος)

Καὶ προβαίν' ἡ Μαρία λίγη νὰ πάρῃ (*)
Ἀρσὺν στὰ σωθικὰ τὰ μαγαμένα
(Ἑνδεκασύλ. καὶ δωδεκασύλλαβος)

(*) Ὁ στίχος αὐτός, ἂν θεωρήσουμε τὸ γράμμα τῆς λέξης Μαρία ὡς μία συλλαβὴ (οἰά) εἶναι ἐνδεκασύλλαβος ὅσον τὸν δεύτερο, καὶ γιὰ ἐνδεκασύλλαβο τὸν ἔχει ὁ Σολωμός μὲ δύο συνιζήσεις:

Καὶ προβαίνει ἡ Μαρία λίγη νὰ πάρῃ
Ἀλλὰ γιὰ τὴ συνιζήση θὰ ποῦμε παρακάτω.

τοῦ Ἀγίου-Ἰωάννου τῆς Ἀκρας ἀρνήθηκε. Ὁ Μεχμέτ-Ἀλῆς ζήτησε τὴν ἄδεια τοῦ σουλτάνου νὰ τοὺς πάρῃ μὲ τὴ βία. Στὴν ἀρχή, ὁ σουλτάνος ἀποκρίθηκε πὼς οἱ Φελλάχοι ἦταν Τούρκοι ὑπῆκοι κι' ὁ ἀντιβασιλέας τῆς Αἰγύπτου δὲν εἶχε κανένα δικαίωμα πάνω τους. Ὑστερα ὁμως, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴ βοήθεια, ἡ τοῦλάχιστο τὴν οὐδετερότητα τοῦ Μεχμέτ-Ἀλῆ στὴν ἀνταρσία τοῦ πασὰ τῆς Σκόδρας, ἔδωσε τὴν ἄδεια ποὺ τοῦ εἶχε ζητήσει.

Ὁ Ἰμπραῖμ ἐτοιμάσθηκε τότε νὰ ἐκστρατεύσῃ μὲ τριάντα χιλιάδες στρατὸ καὶ μὲ εἰκοσιδύο πολεμικὰ πλοῖα. Ἡ ἐμφάνισή ὁμως χολέρας στὰ λιμάνια τῆς Ἀνατολῆς τὸν ἀνάγκασε νὰναδῶλῃ τὴν ἀναχώρησή του.

(Ἀκολουθεῖ)

Σὲ σκέψεις εἶσαι βυθισμένος καὶ σωπαίνεις
(Δεκατρισύλλαβος)

Ἀκούστηκε στὴν ἐρημιὰ παράξενη φωνή
(Δεκατετρασύλλαβος)

Μάννα μὲ τοὺς ἐννιά σου γιούς τὴ μιά σου
[δυνατέρα]
(Δεκαπεντασύλλαβος)

Ὁ εἰς μίαν μόνην ὄραν, τὴν γῆν παίξας,
[τὴν γῆν] χάσας
(Δεκαεξασύλλαβος)

Μακρότεροι στίχοι δὲν εἶναι συνηθισμένοι. Ἰδοὺ ἕνας εἰκοσιδυσύλλαβος ἀπὸ ποίημα τοῦ Βικέλα, γραμμένο ὅλο μὲ τέτοιους στίχους:

Μελαγχολίας μιστὴ εἶναι αὐτὴ ἡ ζωώδης
[ζωήρα]

Μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς πολλοὶ μεγάλοι στίχοι εἶναι δύο μικρότεροι ἐνωμένοι. Π.χ. ὁ δεκαπεντασύλλαβος:

Ἐπέσανε τὰ Γιάννενα αἰὰ νὰ κοιμηθοῦνε
εἶναι ἕνας ὀκτασύλλαβος κι' ἕνας ἐφτασύλλαβος ποὺ μπορούσε νὰ γραφθοῦν καὶ χωρισμένοι:

Ἐπέσανε τὰ Γιάννενα
Σιγὰ νὰ κοιμηθοῦνε

(ὅπως συχνὰ χωρίζε κι' ἡ «Διάπλασις» τοὺς δεκαπεντασύλλαβους τῶν ποιημάτων τῆς, ποὺ δὲν τοὺς παίρνει ἡ στήλη τῆς, καὶ ποὺ δὲν θέλει νὰ τοὺς τσακίσῃ μὲ ἀγκύλες, ὅπως:

Τοῦ Κίτσου ἡ μάννα κάθονταν στοῦ
[ποταμοῦ τὴν ἀκρὴ]

πρᾶγμα ποὺ δυσχεραίνει τὴν ἀνάγνωσιν κι' ἀκόμα εἶναι ἀκομψο). Μποροῦμε νὰ ποῦμε ἀκόμα, γενι-

κά, πὼς οἱ πολὺ μικροὶ στίχοι εἶναι γιὰ παιδρὰ ποιήματα κι' οἱ πολὺ μεγάλοι γιὰ λυπητερά. Καὶ γι' αὐτὸ οἱ ποιητὲς μεταχειρίζονται συχνότερα τοὺς μέτριους ποὺ εἶναι γιὰ ὅλα. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶναι κανόνας. Ὑπάρχουν παιδρότατα, ἐλαφρά, σατυρικά ποιήματα σὲ δεκαπεντασύλλαβους καὶ σὲ μικροὺς μελαγχολικώτατα, ὅπως ἡ «Τρελλὴ Μάννα» τοῦ Σολωμοῦ, σ' ἐξασύλλαβους, πεντασύλλαβους καὶ τετρασύλλαβους:

Τώρα ποὺ ἡ ξάστερη
Νύχτα μονάχους
Μὰς βρῆκε ἀπάνταχα
Κι' ἐκεῖ στοὺς βράχους
Σηχίζεται ἡ θάλασσα
Σιγαλινά.

(Στὸ μέτρον αὐτῶν τῶν στίχων οἱ συλλαβὲς ποὺ-ἡ, κε-ἂ, ται-ἡ προφέρονται καὶ μετροῦνται σὰ μιά).

Συχνά, τὸ μάκρος τῶν στίχων δὲν ἔχει καμμιὰ σχέση μὲ τὸ εἶδος, τὸ νόημα καὶ τὴ διάθεση τοῦ ποιήματος, παρὰ εἶναι κάτι ἐξωτερικόν. Γι' αὐτὸ πολλοὶ ποιητὲς τοῦ παλίου καιροῦ, μεταχειριζόμενοι πότε μικροὺς καὶ πότε μεγάλους στίχους, ἔκαναν τὰ ποιήματά τους σὲ διάφορα σχήματα, σταυροὺς, ὀδρίες, ποτήρια, ῥόμβους κτλ. Κι' ὁ Βίκτωρ Οδγγῶ ἔκαμε ἕνα ποίημα μὲ σχῆμα, εἶχε ὁμως τὸ λόγος του. Πριγράφει τὸ πέταγμα κάποιων δυσσιδίωνων πουλιῶν τῆς Ἀνατολῆς τῶν Ντζίν, ποὺ ἐρχοῦνται κοπάδι ἀπὸ μακριά, πλησιάζουν, φθάνουν καὶ περνοῦν. Τὸ ποίημα λοιπὸν ἀρχίζει μὲ στίχους μικροὺς:

Murs, ville
Et port,
Asile
Des morts;
Mer grise
Où brise
La brise,
Tout dort

Οἱ στίχοι τῶν ἄλλων στροφῶν εἶναι ὁλοένα μεγαλύτεροι, πεντασύλλαβοι, ἑξασύλλαβοι καὶ καθεξῆς. Οἱ μεσαῖες στροφὲς ἔχουν πιά τοὺς μεγαλύτερους γαλλικοὺς στίχους, δεκαεξασύλλαβους. Κι' ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα πάλι μικραίνουν, μικραίνουν, ὡς ποὺ γίνονται στὸ τέλος δισύλλαβοι καὶ τρισύλλαβοι ὅπως στὴν ἀρχή. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο σχηματοποιεῖται τὸ ποίημα: Στὴν ἀρχή, ἀπὸ μακριά, φαίνεται ἕνα μαυράδι. Λίγο-λίγο τὸ μαυράδι μεγαλώνει. Ἐρχεται στιγμὴ ποὺ γεμίζει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ Ντζίν. Καὶ περνοῦν, φεύγουν, ὡς ποὺ στὸ τέλος φαίνονται πάλι σὰν ἕνα μικρὸ μαῦρο σημάδι...

(Ἀκολουθεῖ)

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΠΑΝΤΟΥ

Από τότε που ο ευαγγελιστής Λουκάς έγραψε την τόσο τρυφερή και συγκινητική ιστορία για την γέννηση του Χριστού μας στη Βηθλεέμ, από την ημέρα εκείνη δεν γιορτάζονται Χριστούγεννα χωρίς να ψαλούν και Κάλαντα. Η λέξη Κάλαντα είναι λατινική από το Καλέντα, που όπως ξέρουν οι μεγαλύτεροι από σας, που μαθαίνουν λατινικά, είναι η ονομασία της πρώτης ημέρας κάθε μήνα και ξεχωριστά της πρώτης ημέρας του καινούργιου χρόνου. Έκείνη λοιπόν την ημέρα στην αρχαία Ρώμη και αργότερα στο Βιζάντιο συνήθιζαν να γυρίζουν στους δρόμους και να γιορτάζουν τον καινούργιο χρόνο με γιορτάσιμα τραγούδια και ύστερα ή συνήθεια αυτή μεταφέρθηκε και από τότε τα τραγούδια που φέλονταν την παραμονή των Χριστουγέννων ονομάστηκαν Κάλαντα.

Τα Κάλαντα στην Ελλάδα μας τα ξέρουμε πως φέλονται, σχεδόν το ίδιο σ' όλα τα μέρη εκτός από μερικές μικρές διαφορές. Δηλαδή στην Αθήνα και σε πολλές άλλες πόλεις και χωριά, τα παιδιά γυρίζουν από το πρωί της παραμονής από το ένα σπίτι στο άλλο και τρα-

γουδούν το «Χριστός γεννάται σήμερα» με τρίγωνα και ταμπούρα. Σε άλλα πάλι μέρη, και ιδίως στα νησιά, τα Κάλαντα δεν τα φέλουν από το πρωί αλλά το βράδυ μετά τον έσπερινό και εκτός από το τραγουδάκι που περιγράφει τη γέννηση του Χριστού, τραγουδούν και διάφορα έπαινετικά τραγούδια για το νοικοκύρη του σπιτιού για τη γυναίκα του και για τα παιδιά του. Και η καλή νοικοκυρά δεν πληρώνει τα παιδιά μόνο με λίγες πενταροδεκάρες, αλλά τους γεμίζει τα καλάθια που κρατούν μαζί τους με τσουρέκια, φουντούκια, μύγδαλα, σταφίδες και όλα τα καλά.

Αυτά γίνονται στον τόπο μας. Αλλά και σ' όλον τον κόσμο σ' όλη τη Χριστιανωσύνη την παραμονή των Χριστουγέννων γυρίζουν τα παιδιά ή οι μεγάλοι και σκορπίζουν ένα γύρω το χαρμόσυνο άγγελμα της γέννησης του Σωτήρα.

Στη δυτική Ευρώπη τα Κάλαντα ήταν πολύ σπάνια κατά την πρώτη χιλιετηρίδα μετά τη γέννηση του Χριστού και τα Χριστούγεννα δεν γιορτάζονταν με τη μεγαλοπρέπεια και τη χαρά που γιορτάζονται τώρα. Και τότε ένας καλόγερος, ένας άνθρωπος με ανώτερα ψυχικά χαρίσματα και πραγματικά χριστιανικά αλ-

σθήματα, ο Άγιος Φραγκίσκος της Ασίζης, που ζούσε στην Ιταλία κατά το 1200 μ. χ. παρατήρησε με θλίψη του, πως πολλοί Χριστιανοί που δεν ήξεραν ούτε να διαβάσουν ούτε να γράφουν (γιατί την εποχή εκείνη πολύ λίγοι άνθρωποι μάθαιναν γράμματα και η τυπογραφία δεν είχε εφευρεθεί ακόμη) και δεν γνώριζαν ούτε καν λατινικά που είναι η γλώσσα της δυτικής εκκλησίας, δεν καταλάβαιναν τίποτε από την περιγραφή της γέννησης του Θεού Παιδιού και το μυστήριο των Χριστουγέννων ήταν γι' αυτούς ακατάληπτο. Για να τους το κάνει λοιπόν περισσότερο αντιληπτό εκάλεσε και τους άλλους καλόγερους του μοναστηριού και με τη βοήθειά τους έστησε ένα σωστό σταύλο έξω από την εκκλησία του χωριού και έβαλε μέσα ένα γαϊδουράκι ένα αλογάκι και όλα τα ζώα της φάτνης και ανάμεσα σ' αυτά τρεις μεγάλες κούκλες που παρόσταιναν την Παναγία, τον Άγιο Ιωσήφ και τον νεογέννητο Χριστό. Έστερα χτύπησε την καμπάνα και οι χωρικοί άκουσαν την πρόσκλησή του και μαζεύτηκαν από όλα τα γύρω χωριά, τη χριστουγεννιάτικη εκείνη νύχτα του 1223 με δάδες και φανάρια φέλοντας και τραγουδώντας. Και όταν έφτασαν μπροστά στην εκκλησιά, είδαν ζωντανή μπροστά τους τη γέννηση του Χριστού. Και τότε κατάλαβαν, πιδ ζωντάνια σ' ό,τι δεν είχαν καταλάβει ποτέ τους. Ίσαμε τότε, πως ο Χριστός μια νύχτα σαν εκείνη, πριν από τόσα χρόνια είχε γίνει για χάρη τους ένα βρέφος και είχε πλαγιάσει σε μια φάτνη αντί για λίκνο, και πως είχαν έρθει από την Ανατολή τρεις σοφοί άνθρωποι, τρεις μάγοι και του πρόσφεραν δώρα για να το δείξουν την αγάπη τους και το σεβασμό τους.

Από τότε κάθε χρόνο οι άπλοϊκοί χωριάτες μαζεύονταν για να ιδούν και να λάβουν κι' αυτοί μέρος στην αναπαράσταση της γέννησης του Κυρίου και το έθιμο αυτό διαδόθηκε και σ' άλλα χωριά και σιγά σιγά σε όληκληρη την Ιταλία, και ήταν η αρχή από τα Κάλαντα, που κάθε χρόνο την ημέρα αυτή φέλονται σε όλες σχεδόν τις πόλεις και τα χωριά της Ευρώπης.

Φυσικά ο τρόπος που φέλονται τα Κάλαντα είναι διαφορετικός σε κάθε χώρα. Στην Ιταλία τα Κάλαντα τα λένε «Καρόλα» και δεν τα φέλουν παιδιά, αλλά κατεβαίνουν

τα βουνά οι τσοπάνηδες με τις φλογέρες τους και τις πίπιζες τους φορτωμένοι με κανένα νεογέννητο αρνάκι, ή κατοικάκι στον ώμο και στέκονται απ' έξω από κάθε σπίτι το βράδυ της παραμονής των Χριστουγέννων και λένε το άπλοϊκό τραγούδι τους. Το ίδιο πάνω-κάτω γίνεται και στην Σκωτία, όπου τα Κάλαντα φέλονται με τη συνοδεία της γκάινδας, του έθνικου μουσικού οργάνου των Σκωτσέζων. Τα γραφικότερα Κάλαντα όμως, εκείνα που είναι πιο σύμφωνα με την παράδοση που είχε καθιερώσει ο Άγιος Φραγκίσκος της Ασίζης, είναι τα Κάλαντα που φέλονται στα χωριά της Βαυαρίας. Εκεί τα παιδιά ντύνονται με ό,τι πρόχειρο έχουν, άλλο Παναγία, άλλο Άγιο Ιωσήφ άλλο Αρχάγγελος Γαβριήλ άλλο βοσκός, άλλο βοσκοπούλα, άλλο Μάγος. Το κοριτσάκι που

παρостаίνει τη Παναγία φορτώνεται μια μικρή κουνίτσα όπου έχει μέσα βαλμένη μια κούκλα, τον μικρό Χριστό. Έτσι ντυμένα τα παιδάκια γυρίζουν στο χωριό και όλα τα γύρω κτήματα και σε κάθε σπίτι που θα μπουνε στέκονται γύρω από την κουνίτσα, δηλαδή τη φάτνη του Χριστού και φέλουν ένα πανάρχαιο τραγούδι που περιγράφει την γέννηση και όλα τα θαυμαστά φαινόμενα που τη συνόδευαν. Και δεν υπάρχει πιο τρυφερό και πιο συγκινητικό θέαμα παρά να βλέπεις κανείς τα παιδάκια αυτά να περπατούν ώρες δόκλων κληρες μέσ' στα χιόνια του Δεκέμβρη, για να πάνε σε κανένα απομονωμένο καλυβάκι του δάσους και να φέρουν στους φτωχούς ξυλοκόπους που το κατοικούν, το μήνυμα που δίνει τη χαρά και την ούρανια αγαλλίαση σε κάθε ανθρώπινο πλάσμα. ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ

ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΑΚΡΟΠΟΔΗΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ JEAN WEBSTER

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Τρίτη

Αρχισαν στο Άσυλο να καταρτίσουν την Ομάδα του Μπάσκετ μπάλλ και υπάρχει κάποια μικρή έλλειψη να με περιλάβουν και μένα. Η αλήθεια είναι πως είμαι κοντούλα, αλλά φοβερά σβέλτα και επίμονη και νευρική.

Έχει που οι άλλες θα χάνουν τον καιρό τους, χοροπηδώντας στον αέρα, εγώ θα τρυπώνω ανάμεσα στα πόδια τους και θα αρπάζω την μπάλλα. Τι διασκεδαστικό που είναι αυτό το παιχνίδι, έξω στο γήπεδο, το απόγευμα ανάμεσα στα δέντρα και στον καθαρό αέρα που μοσχοβολάει φρεσκοβρεγμένο χώμα, ενώ όλες γελούν και φωνάζουν. Στην ζωή μου δεν είδα πιο ευτυχισμένα κορίτσια! Και εγώ είμαι ή πιδ ευτυχισμένη απ' όλες.

Είχα σκοπό να σας γράψω ένα μεγάλο γράμμα και να σας αναφέρω όλα τα πράγματα που διδάσχομαι εδώ μέσα. (Η κυρία Λίππετ είπε πως θέλετε να τα μαθαίνετε) μα ό,τι χτύπησαν οι έπτά και σε δέκα λεπτά πρέπει να είμαι στο γήπεδο με τη στολή της γυμναστικής. Τι λέτε, δεν θα με περιλάβουν και έμένα στην Ομάδα;

Δική σας πάντα
Γερουσία Άμποι

Υ. Γ. (9 μ. μ.)

Η Σάλλυ Μάκ Μπράντ πρόβαλε το κεφάλι της στην πόρτα τώρα και βυθ λεπτά. Και ξέρετε τί μου είπε;

«Έχω τέτοια νοσταλγία για το σπίτι μου, που δεν μπορώ πια να την υποφέρω. Νοιώθεις και συ το ίδιο;»
Χαμογέλασα και είπα όχι. «Αν όχι τίποτε άλλο, τουλάχιστον από

ΑΙ ΤΡΟΦΙΜΟΙ ΤΟΥ ΑΣΥΛΟΥ

Βοιδοδία όφης Έμοροδία όφης

Ο σκοπός του άσυλου ήταν να κάνει τα έννενηντα έννενα όρφανά, όμοια με έννενηντα έννενα διδυμια (Σελ. 32, στ. γ').

την αρρώστεια αυτήν, που λέγεται νοσταλγία την έχω γλυτώσει για πάντα. Δεν άκουσα ποτέ μου κανένα να λέει πως νοιώθει νοσταλγία για το Άσυλο, άκούσατε μήπως έσείς;

* *

10 Οκτωβρίου

Αγαπητέ Μπάρμπα-Μακροπόδη

Ακούσατε ποτέ σας να γίνεται λόγος για τον Μιχαήλ Άγγελο;

Ήταν ένας περίφημος καλλιτέχνης, που ζούσε στην Ιταλία κατά τον Μεσαίωνα.

Όλες στο μάθημα της αγγλικής λογοτεχνίας έμοιαζαν να τον γνωρίζουν και η τάξις όλόκληρη έσκασε στα γέλια, γιατί εγώ ένόμισα πως ήταν κανένας αρχάγγελος. Το όνομα του μοιάζει σαν όνομα αρχάγγελου, δεν είναι αλήθεια; Ο μόνος μπελάς στο Κολλέγιο είναι πως πρέπει να ξέρουμε ένα πλήθος πράγματα που δεν μας τα έχουν ποτέ μάθει. Όρες ώρες βρίσκει κανείς σε πολύ δύσκολη θέση. Τώρα όμως, έννοια σας, όταν θα μιλούν τα κορίτσια για πράγματα που δεν τα έχω άκούσει ποτέ μου, δεν θα άνοιγω καθόλου το στόμα μου, μα θα τρέχω να κοιτάζω στο λεξικό.

Την πρώτη μέρα την έπαθα πολύ άγαρμπα. Κάποια μίλησε για τη Γεωργία Σάνδη και εγώ ρώτησα αν είναι καμιά από τις καινούργιες μαθήτριες του Κολλεγίου. Η γκάφα αυτή έκανε το γύρο όλου του σχολείου. Όστόσο στα μαθήματα είμαι καλή όσο κι' όλες οι άλλες—και μπορώ μάλιστα να πω, καλύτερη από μερικές.

Θα σας ένδιέφερε να μάθετε πως έχω επιπλώσει την κάμαρά μου. Το σύνολο είναι καφέ και κίτρινο. Οι τοίχοι είχαν χρώμα πετσίος και άγόρασα κίτρινες κουρτίνες και μαξιλάρια και ένα γραφείο από μαόνι (από δεύτερο χέρι για τρία δολάρια) καθώς και μια ψάθινη πολυθρόνα και ένα καφετι χαλάκι με μια μεγάλη μελανιά στη μέση. Τοποθέτησα όμως την πολυθρόνα άπάνω στη μελανιά και έτσι δε φαίνεται.

Τα παράθυρα είναι πολύ ψηλά. Όταν κάθεται κανείς σε μια συνειθισμένη καρέκλα δεν μπορεί να ιδεί απ' έξω. Έτσι και εγώ έβγαλα τον καθρέφτη που ήταν καρφωμένος στο πίσω μέρος του γραφείου, ταπετσάρισα το επάνω μέρος του και τοποθέτησα το γραφείο ακριβώς από κάτω από το παράθυρο. Είναι ακριβώς όσο ψηλό χρειάζεται για κάθισμα ψηλού παραθυριού. Όταν θέλω να κοιτάξω απ' έξω, τραβώ τα συρτάρια, τα χρησιμοποιώ σαν σκαλοπάτια και σκαρφαλώνω επάνω. Πολύ βολικός συνδυασμός.

Η Σάλλυ Μάκ-Μπράντ με βοήθησε να διαλέξω αυτά τα πράγματα στο ξεπούλημα που έκαναν οι Μεγάλες. Βλέπετε έχει περάσει όλη τη ζωή της μέσα σε αληθινό σπίτι και

Παιδιά που λένε τα κάλαντα στη Γερμανία

[Βλέπε και εικόνα στη σελ. 25]

ξέρει από επιπλα. Δεν μπορείτε να φαντασθείτε τί διασκεδαστικό πού είναι να φωνάζει κανείς και να πληρώνει αυτά που αγοράσε με ένα αληθινό χαρτονόμισμα των πέντε δολλαρίων και να παίρνει κιάλας και ρέστα, όταν ο δλη του τη ζωή δεν είχε περισσότερα από λίγα σεντς στην τσέπη του. Σας βεβαιώνω, αγαπητέ μου Μπάρμπα-Μακροπόδη, εκτιμώ και με το παραπάνω τα χρήματα αυτά που μου στέλνετε για χαρτζήλικι μου.

Η Σάλλυ είναι ο πιο διασκεδαστικός άνθρωπος του κόσμου και η Τζούλια Ρούτλετζ Πέντλετον ο πιο βαρετός. Βλέπετε τί σαλάτα μπορεί να κάνει η επιμελήτρια βάζοντας να συγκατοικήσουν δυο τόσο ανόητοι άνθρωποι; Η Σάλλυ βρίσκει άστειο το κάθε τι—και την Τζούλια δεν την ευχαριστεί τίποτε. Δεν κάνει ποτέ της την παραμικρότερη προσπάθεια να φανή ευχάριστη. Έχει την ιδέα πως αρκεί να σέ λένε Πέντλετον για να μπής κατ' ευθείαν στον παράδεισο χωρίς καμμία άλλη διαδικασία. Η Τζούλια και εγώ γεννηθήκαμε για να είμαστε έχθροι.

Και τώρα μου φαίνεται πως έχετε μεγάλη ανυπομονησία για να μάθετε τί μαθήματα κάνω.

Α'.—Ρωμαιοί και Ιστορία. Δεύτερος Καρχηδονιακός πόλεμος. Ο Αννίβας και ο στρατός του χθές το βράδυ στρατοπέδευαν κοντά στη λίμνη Τρασίμενη. Εμπλεξαν τούς Ρωμαίους σε ενέδρα και σήμερα το πρωί στίς τέσσερις έγινε μεγάλη μάχη. Οι Ρωμαίοι υποχωρούν.

Β'.—Γαλλικά. Είκοσιτέσσερις σελίδες από τούς «Τρεις Σωματοφύλακες», την τρίτη συζυγία και άνω μαλα ρήματα.

Γ'.—Γεωμετρία. Τελειώσαμε τούς κυλίνδρους και τώρα κάνουμε τούς κώνους.

Δ'.—Αγγλικά. Μελετούμε έκθεση ιδεών. Τό υφος μου κερδίζει κάθε μέρα σε σαφήνεια και συντομία.

Ε'.—Ανθρωπολογία Φθά. Σαμε στο πεπτικό σύστημα. Χολή και πάγκρεας για το έρχόμενο μάθημα.

Δική σας, άφροσύμηνη στή, μέρφωσή της

Γερούσα "Αμποι

Υ.Ρ. "Ελπίζω να μη βάζετε ποτέ κρασί στο στόμα σας, αγαπητέ μου Μπάρμπα. Κάνει φοβερές καταστροφές στο συκώτι σας.

Τετάρτη

"Αγαπητέ Μπάρμπα-Μακροπόδη "Αλλαξα το όνομά μου.

Στόν κατάλογο είμαι πάντα «Γε-

ρουσά», αλλά για όλους τούς άλλους έδω μέσα είμαι «Γιούντη». Είναι σι' αλήθεια άπαίσιο να βρίσκεται κανείς αναγκασμένος να δώση μόνος του στόν έαυτό του το μονάκριβο χαϊδευτικό του όνομα. Με το «Γιούντη» όμως δεν συμβαίνει ακριβώς αυτό. Γιατί είναι το όνομα που με φώναζε ο Φρέντυ Πέρκινς προτού να μάθω ακόμη να μιλάω καθαρά.

Πόσο θα ήθελα να έδειχνε η κυρία Λίππετ λίγη μεγαλύτερη φαντασία, όταν διαλέγει τα όνόματα των μωρών που της πηγαίνουν στο άσυλο. Τα επίθετα τα παίρνει από τόν τηλεφωνικό κατάλογο—το όνομα "Αμποι θα το βρήτε στην πρώτη σελίδα,—και τα μικρά τα ψαρεύει όπου τύχει. Το «Γερούσα» το είδε σε μια επιτύμβια πλάκα. Πάντοτε το συχινόμεν αυτό το όνομα. "Αλλά το «Γιούντη» μ' άρέσει πολύ. Είναι ένα τόσο τρελλοφύτικο όνομα. Είναι κατάλληλο για ένα κορίτσι που δεν μοιάζει σε τίποτε με μένα! ένα γλυκό γαλανομάτιο πλάσμα, χαϊδεμένο και κανακευμένο από δολόκληρη την οικογένειά της, που τραβάει το δρόμο του στη ζωή χωρίς να έχη καμμία έννοια. Τί ώραία που θα ήταν να ήμουν κι' εγώ έτσι! "Όσα έλαττώματα κι' αν έχω δεν μπορεί κανείς να με κατηγορήσει ότι με παραχάιδεψε ή οικογένειά μου. Μά είναι πολύ άστειο να κάνω τη χαϊ-

δεμένη. "Από τώρα και στο εξής σας παρακαλώ να με λέτε πάντοτε «Γιούντη».

Να σας πω και κάτι άλλο; "Εχω δικά μου τρία ζευγάρια πέτσινα γάντια. Κάποτε μου είχαν πέσει στο δένδρο των Χριστουγέννων ένα ζευγάρι πλεκτά μάλλινα, μα δεν είχα φορέσει ποτέ μου αληθινά γάντια από πραγματικό πετσό. Τα βγάξω κάθε λίγο και λιγάκι απ' το συρτάρι μου και τα δοκιμάζω. Μόλις και κρατιέμαι για να μην τα φορώ στο μάθημα. (Τό κουδούνι του φαγητού! "Αντίο!)

Παρασκευή

Τί νομίζετε; η καθηγήτρια των αγγλικών μου είπε πως η τελευταία μου έκθεσις δείχνει άσυνείθιστη πρωτοτυπία. "Ετσι μου είπε, αλήθεια! Σας έπαναλαμβάνω τα ίδια της τα λόγια. Φαίνεται πραγματικά άπίστευτο, αν συλλογιστή κανείς ότι δεκαεπτά ελόκληρα χρόνια δεν έκαναν τίποτε άλλο παρά να προσπαθούν να μου άφαιρέσουν και την ελαχίστη πρωτοτυπία που μπορεί να έχω. "Ο σκοπός του "Ασύλου Τζών Γκρίερ (πράγμα που θα ξέρετε βέβαια και το επιδοκιμάζετε με την καρδιά σας), είναι να κάνει τα ένεννηντα ένενά του όρφανά να γίνουν όμοια με ένεννηντα ένενά διδυμα, (βλέπε και σχετικό σκίτσο).

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΤΙΜΗ ΣΤΟΥΣ ΝΙΚΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΕΝΤΑΘΛΟΥ

ΚΩΣΤ. Χ. ΓΡΟΥΛΑΙΟΣ
Λυσόχαρτο (Κέρκυρα)
Νικητής του Πεντάθλου 1932-33
Μικρή Τάξη

ΕΛΛΗ Α ΝΙΚΟΛΑΚΑΚΗ
"Ερείκη (Κάϊρον)
Νικήτρια του Πεντάθλου 1932-33
Μεγάλη Τάξη

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΙΑΤΙΚΗ ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΓΙΑ ΚΑΠΟΙΟ ΜΑΚΡΙΝΟ ΠΑΛΑΤΙ

Του Δεκέμβρη θαμνόφωτο δέλι.
Τό πυκνόβροχο τώρα κοπάει.
Και τό δέντρο διαμάντια σταλάζει.
Κοκκινίζει της δύσης ή πύλη.

Στό ύγρό μονοπάτι διαβαίνω
Τό στρωμένο με κίτρινα φύλλα
Με πρωτόγνωρη μιά ανατριχίλα
Στήν ψυχή, και πηγαίνω, πηγαίνω...

Γιά να φτάσω σε κάποιο παλάτι
Με πουλιά, με κλαδιά στολισμένο
Γιά να βρω τό χαμένο τό μπάτι.

Τό αηδόνι που τόσο προσμένω
Περπατώ, έχω δρόμο άκόμα...
Στό ύγρό, τό φυλλόστρωτο χώμα.

Θάλης Βλαστός [B]

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Συμμετέχοντες όλοι γύρω απ' τό λα-
τρευτό μου Πάππο, περιμέναμε μ' ά-
γωνία. Στό δωμάτιο ήταν άπλωμένη
ή απαλή ξεστασιά της οικογενεια-
κής μας αγάπης. "Η γέρινη ματιά του
ριγμένη επάνω μας προστατευτική, έ-
δειχνε όλη της τη γαλήνη, και ή ψυχι-
κή του ηρεμία ήταν διάχυτη στο πρόσω-
πό του, τη θρησκευτική εκείνη βραδυά.

Δυνατός βοριάς έξω φυσούσε, κι' οι
νιφάδες του χιονιστού, στριμωγμένες μέσ'
απ' τις γοίλλες, έπεφταν μ' άνακού-
φιση πάνω στο τζάμι ύστερα απ' τόν
τρελλό τους χορό, μα εύθως μετανοιο-
μένες λυώνανε από θλίψη για τη χα-
μένη τους ευτυχία, αφήνοντας πίσω
τους ένα έλαφρό τριζωτό θόρυβο σαν
άναστεναγμό...

Κι' άκούστηκε σε λίγο ή γλυκειά του
ή φωνή «Πόσες χριστουγεννιάτικες βρα-
δυές πέρασα σαν την άποψινή... μα
ποτέ ποτέ δε θα ξεχάσω μιά, που ξε-
χωρίζει ανάμεσα στις άλλες... Θα ή-
τανε μεσάνυχτα από όρα, κι' εγώ, βια-
στικός νέος άκόμα, καβάλλα στον καρ-
ρά μου έτρεχα ανάμεσα στ' άπάντητα
όρμάνια του Χολομώντα. Σά ληστάδες
όρμάνια δώθε-κείθε με κοιτάζανε,
κι' άφηναν τά πέταλα τάλδγου μου ση-
μάδια μέσ' στο χιόνι.

Βιαζόμουν να πάω στο σπιτικό μου
που με λαχτάρα έξείλιη με πρόσμεναν
ο πατέρας, όλοι... Τό φεγγαράκι κα-
ταμεσις στον ουρανό μούγγεφε θάρ-
ρος, μα... ποιος φοβόταν τη μοναξιά,
τούς Ισκιους, τά τριξίματα; "Ενα μο-
νάχα μένοιαζε, μη δεν άκούσω τις καμ-
πάνες π' όμορφα θάναγγέλνανε της
νύχτας τό μεγάλο θαύμα. Μη δεν προ-
φτάσω έκκλησιά, την άγια εκείνη τη
βραδυά... Κι' έτρεχα όλο κι' έτρεχα
ένω ή άνάσα του άλόγου μου έβγαίνει
βαριά. Μα... και τί όνειρο γλυκό,
μέσα μου χίλια αισθήματα γεννιόντου-

σαν. Να λυπηθώ, ή να χαρώ. που τέ-
τοια ώρα μονάχος μου βρέθηκα μέσα
στην άγρια φύση; Κι' έξαφνα έκανα
τό σταυρό μου: Ένα άστερο λαμπερό
στον ουρανό πήρε ή ματιά μου. "Εν'
άστερο αλοιώτικο, θείο κι' όμορφο, π'
έστειλε στην ψυχή μου μιά άνείπωτη
θρησκευτική ευλάβεια... "Επάνωθέ
μου ο ουρανός ο αιώνας, όπου πλανή-
θηκε και ή ματιά των μάγων, και γύ-
ρω μου ή φύση ή όμορφη, που θάταν
και στά χρόνια τά παλιά... Τέτοια
στιγμή δεν στάθηκε στη ζωή μου ξα-
νά... Καί ροβλόωντας τόν κατήφορο,
με την ψυχή πλημμυρισμένη από μυ-
σταγωγία, άκουσα να σχίζει τόν αϊθέρα
ο ήχος της καμπάνας του χωριού μου.
"Από μακριά αντίκρουσε τάρχοντικό μας
και στο ψηλό παράθυρο ξεχώρισα δι-
πλα στον άνασηκωμένο τόν μπερντέ,
τη πατρική μορφή. Τό άτι μου γλυ-
μίντησε χαρούμενα και κτύπησε τά
πόδια του στο χιονισμένο καλντερίμι
μικρός στην πόρτα μας. Ξεπέζεψα, μου
άνοιξε ο παραγός, και ο πατέρας μου
στο κεφαλόσκαλο χαμογελώντας φώ-
ναξε:

— Είρήνη, ο γιός μας είναι ο γιός
μας, και παραμέσα ντροπαλή ή Βα-
σιλική μου ή όμορφη γυναίκα μου...

Χαλκιδικιώτισσα [B]

ΚΑΠΟΙΕΣ ΚΑΜΠΑΝΕΣ

Κάποιες καμπάνες χτυπούν. Χρι-
στούγεννα... Κάποιος παπās με τη
γέρινη, ραγισμένη φωνή του λέει στον
κόσμο για τη γέννηση... κάποιες γυναί-
κες μιλούν γι' Αυτόν, για τη χάρη Του.

Χριστούγεννα! γαί! μέρα χρονιάρα!
μέρα που τά μάτια διακρύβουν από κά-
ποιο άνεξήγητο πόθο, από κάποια αι-
τία... βαθιά... σκοτεινή. Μέρα που
τάραχιασμένα έρημοκλήσια γιορτά-
ζουν, δείχνουν κάποια χαρά περισσή...

Γιατί, σαν και σήμερα, χρόνια πίσω,
σε περασμένους καιρούς, γεννήθηκε,
Κάποιος μέγας, ίσως εκείνος που
τόσους αιώνας περιμένε ο κόσμος. "Ε-
κείνος που θα έσωζε την Πλάση από
την άμαρτία και τη καταστροφή.

Γεννήθηκε Θεάνθρωπος σε μιά έρη-
μική σπηλιά, τά λίγα πρόβατα που φώ-
λιαζαν στην φάτη, έδωσαν άσυλο, για
για μιά μόνο βραδυά στο Σωτήρα. Τά
λίγα άστέρια του ουρανού φώτιζαν περιή-
φανα την νύχτα εκείνη και τόλόγιμο
φεγγάρι φάνηκε, κάτι παραμυθένιο.
Μά κι' όλη ή πλάση αλλοιώτικη ήταν
κεινό το βραδυό. "Ο "Ηρώδης αίσθα-
νόταν κάποιο άνεξήγητο αίσθημα, κά-
ποια κρυφή άγωνία που σπάραιε τά
σωθικά του, κι' ή Γαλιλαία ή μάγισσα,
που μάντευε στάστέρια, φάνηκε μελά-
χολη. Νά! όλα ήταν αλλοιώτικα! και
στών βουσικών τά στήθεια φούντωνε
μιά άνείπωτη χαρά!

Γι' αυτό γιορτάζουν σήμερα...
γι' αυτό χτυπούν οι καμπάνες.

Κορφατιάπουλο [B]

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΣΤΗΝ ΡΩΣΣΙΑ

"Ηταν παραμονή των Χριστουγέν-
νων του 1931. "Ημουνα άρρωστη στο
κρεβάτι και κοιτάζα εις τό παράθυρο
έξω χιόνιζε. Οι διαβάτες περνούσαν
όλο άσπροι απ' τό χιόνι. Στό άπέναντι
πεζοδρόμιο μερικά παιδιά άλλα χιζανε
ένα χιονάνθρωπο. Τόν κάνανε από
τρεις χιονόμπαλες. Τη μεγαλύτερη μπά-
λα βάζανε χάμο, τη παραπάνω μπάλα
την κάνανε πιο μικρή και ή πάνω-πάνω
μπάλα, που παρίστανε τό κεφάλι, ή-
τανε ή μικρότερη. "Αντί για μάτια του
βάλανε δυο κόρβουνα, για μύτη μιά
πατάτα και για στόμα ένα καρότο. Τού
κάνανε και δυο χέρια χιόνινα, του βά-
λανε τρία κουμπιά χαρβουνία στη
μεσαία μπάλα, δηλαδή στο κορμί του.
Με μιά παλιά ψάθα και ένα μπαστούνι
που μπήκε στα χέρια του τόν συμπλή-
ρωναν.

Κοιτάζοντας τά παιδιά σκεπτόμουν
τί ώραία θα έπαιζα αν δεν ήμουνα
άρρωστη! θα κυλιόμουν στο χιόνι μα-
ζι με την φίλη μου Βέρα, θα έτρεχα,
με τό έλκυθρό μου και τέλος θα γύ-
ριζα βρεγμένη σπίτι. Και τί ώραίο που
ήτανε τό έλκυθρό μου! "Ηταν έλβετι-
κό, στενόμακρο, μου τό χάρισε ο μπα-
μπάς, την προηγούμενη πρωτοχρονιά.

Με αυτές τις σκέψεις νύχτωσε. "Ε-
ξαφνα άνοιχτηκε ή πόρτα και ή θεία
μου μπήκε, σέροντας ένα τραπέζακι
με τό χριστουγεννιάτικο δέντρο άπά-
νω. "Αλλά αυτό τό δέντρο δεν ήταν
αληθινό έλατο, όπως συνήθως τις άλ-
λες χρονιές, διότι δυστυχώς εκείνη την
χρονιά απαγόρευσαν να πουλούν έλα-
τα. "Ητανε τό περυσινό έλατο που τό
κάθε κλαδί του είχαν τυλίξει με πρά-
σινο χαρτί κομμένο, σαν άγκάθια του
έλατου, στολισμένο με τά παλιά άλλα
ώραία στολισμένα και παιχνίδια. "Η
μαμιά κρατούσε σά χέρια της μιά
πολύ ώραία και μεγάλη κουίλα.

— Δεν την γνωρίζεις; μου λέει.
Κούνησα τό κεφάλι μου.

— Είναι ή παλιά σου Ταμάρα, την
πήγαμε στη Μοσχά(έτσι λέμε στη Ρωσ-
σία τη Μόσχα) και εκεί την διορθώ-
σανε. Σού φέρανε και άλλα παιχνίδια
άκόμη.

Και μούφερε ένα ψάρι που κουνιό-
ταν όπως έδω τά φιδία αυτά που που-
λούν την πρωτοχρονιά, μούφερε άκόμη
μερικά παιχνίδια με μεγάλη τέχνη κα-
μωμένα.

Τί ευχαριστημένη κοιμήθηκα κείνη
τη βραδυά δεν μπορώ να περιγράψω.
Πάνε τώρα τέσσερα χρόνια από τότε
και ίσως ξεχάσα κάτι άκόμη.

"Ανθας του Μαΐου [A]

Για να διαλέξουν δωρο οι ανανεώνοντες τη συνδρομή τους ΟΙ ΤΟΜΟΙ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ,"

ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

ΗΣ Α' ΠΕΡΙΟΔΟΥ

1879 έως 1893 — από τους έκδοθέντας 24 Τόμους, υπάρχουν μόνον τρεις: ο 7ος, ο 14ος και ο 18ος. Καθένας τιμάται δρ. 25, και ταχυδρομικώς δρ. 28, 50 για το Έσωτετικό και δρ. 40 για το Έξωτετικό. (Πλήρη μυθιστορήματα οι τόμοι αυτοί δεν έχουν, γιατί όλα αρχίζουν ή τελειώνουν σ' εξηγημένους. Περιέχουν όμως πολλά άλλα όμοια πράγματα)

ΤΗΣ Β' ΠΕΡΙΟΔΟΥ

—1894 έως 1935— από τους έκδοθέντας 42 Τόμους ένας μόνο έχει εξαντληθεί, ο Τόμος του 1918. Από τους λοιπούς 41, οι Τόμοι των ετών 1894 έως 1928 είναι από οκτασέλιδα φυλλάδια κι' έχουν από 416 σελίδες. Καθένας τιμάται δρ. 80 και ραμμένος δρ. 85. Οι δέ Τόμοι των ετών 1929 έως 1935, είναι από δωδεκασέλιδα φυλλάδια, έχουν από 624 σελίδες, και καθένας τιμάται δρ. 110 και ραμμένος δρ. 115.

Ταχυδρομικά τέλη κάθε Τόμου, που πρέπει να προσεσθούν στις ανωτέρω τιμές: για το Έσωτετικό, δρ. 5 ο άρραφος και δρ. 15 ο ραμμένος. Για το Έξωτετικό, ραμμένος ή άρραφος, δρ. 35.

ΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΤΟΜΩΝ Β' ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Η πριγκίπισσα Ροζάλλα, Τα παθήματα του Γιαννάκη Σωππάρ και ο Μικρός Κόμης, εις τον τόμον του 1894.—Εν Οικογένειά, Οι τέσσαρες αδελφοί και Μαύρη και Άσπρος, εις τον τόμον του 1895.—Καίσαρ Κασκαμπέλ (του Βέρν) και ο Όρφανός της Νέας Όρλεάνς, εις τον τόμον του 1896.—Ο Ακόλουθος του Μεγάλου Ναπολέοντος, ή Άσπρούλα και ή Οικογένεια Μαντζουράνα εις τον τόμον του 1897.—Η Σφιγξ των Πάγων (του Βέρν), οι Μικροί Ροβινώνες του Βράχου και τα Ταξίδια του Γιούλιμπερ εις τον τόμον του 1898.—Οι Χρυσοθήραι της Άφρικής και αι Περιπέτειαι του Ρογήρου, εις τον τόμον του 1899.—Έγγονος Αυτοκράτορος, ή Χρυσοφόρος Φλέν και ο Πετρομαζεντής, εις τον τόμον του 1900.—Ο Θαυμάσιος Όρενός (του Βέρν), αι Άνεμναι του Κυρίου Βώρκε και ο Φασουλάνης Ροβινσών, εις τον τόμον του 1901.—Το Μέγα Δάσος (του Βέρν), ή Βοροπούλα, ο Άσματος Υιός κτλ. εις τον τόμον του 1902.—Αίμυλία Χώβ, τα Παραμύθια του Καβιδουλίνου (του Βέρν), ο γυρός του κόσμου, κτλ. εις τον τόμον του 1903.—Οι άριστοί ταξιδεύουν (του Βέρν), Η εξαδέλφη μου, Ημερολόγιον Όρφανής, κτλ. εις τον τόμον του 1904.—Η πόλις του Χρυσού, το Σχολείον των Ζώων, το Τροχόσπιτο και οι Τρεις Ακόλουθοι του Άρταριάν, εις τον τόμον του 1905.—Ο Ναυτόπαις του Συρκοφ, το Φεγγαρόπαιδο, Γι' άγάπη του αδελφού, κτλ. εις τον τόμον του 1906.—Τα δίδυμα του Τράνσβααλ, ή Φαντασμένη. Ο μαθητής του λοχία Φλογέρα, κτλ. εις τον τόμον του 1907.—Διά να γίνει άνθρωπος, Μυστηριώδες Έγκλημα (του Βέρν), Μικρός παραμάγειρος—Μέγας μουικός, κτλ. εις τον τόμον του 1908.—Κοσμοκράτωρ (του Βέρν),

Οι εξαδέλφοι Κορπανώφ και ή Μικρή Μαύρη Βαί σιλοπούλα εις τον τόμον του 1909.—Τιάρκος και Ζινέττα (Συνέχεια του Λουδοβίκου Κορμά) εις τον τόμον του 1910.—Λουδοβίκος Κορμάς, Αι πτήσεις του Κρα-Κρά, Οι Περιπέτειες του Νικόλα Καρακά, Περασείς ο νικητής της Γοργόνας εις τον τόμον του 1911.—Πέτρος Ριονσαί, Οι Άθλοι του Ήρακλέους, Ο Δόν Κιχώτης κτλ. εις τον τόμον του 1912.—Ο Μικρός Τζόκεϋ, Η Κρινιώ, άσπρο μυρμηγκι κοριτσάκι, εις τον τόμον του 1913.—Ο Λουλού εις το Μαρόκον, Έρβελιν κατά Πλόκ, εις τον τόμον του 1914.—Ο Μικρός Μετανάστης, Η Κασοετίνα, κτλ. εις τον τόμον του 1915.—Ο Μικρός Έρρίκος Δαλλινύ, Η Κασοετίνα (μέρος δεύτερο) Η Άρπαγή της Ναδίας, εις τον τόμον του 1916.—Η Μυστηριώδης Νήσος (του Βέρν), Η Βεντέτα, Έξω απ' τη φωλιά, εις τον τόμον του 1917.—Η Μυστηριώδης Νήσος (συνέχεια) Στα βουνά, εις τον τόμον του 1918 (εξηγητημένον).—Χωρίς Οικογένεια (του Μαλό), Η Μυστηριώδης Νήσος (τέλος), Η Συμμορία του Άρλεκίνου εις τον τόμον του 1919.—Χωρίς Οικογένεια (τέλος), Δεύτερη Πατρίδα (του Βέρν), εις τον τόμον του 1920.—Δεύτερη Πατρίδα (μέρος δεύτερον), Ο Μικρός Έθελοντής εις τον τόμον του 1921.—Το Παιδί της Μαύρης Μάσκας, Η Διονυσία, εις τον τόμον του 1922.—Η Μικρή Βασίλισσα, Ο Βράχος των Γλάρων, Γυρεύοντας την τυχή, εις τον τόμον του 1923.—Βαπτιστικοί του Ναπολέοντος (συνέχεια του Μικρού Έθελοντού), Η Άνθούλα, Οι Ψευτιές του Μυγγάουζεν, εις τον τόμον του 1924.—Η κόρη του Γεροθωμά, Το Δελφινάκι, (συνέχεια των Βαπτιστικών του Ναπολέοντος), Στην Έξοχή εις τον τόμον του 1925.—Το Σιδερένιο Χέρι, Ο Τζάκ, Ο Λευκός Χορός και ή Μαύρη Άρκούδα εις τον τόμον του 1926.—Ο Μοκοκό, Ο Τζάκ (μέρος δεύτερον) Το Θαυμαστό Ταξίδι (της Λάγκερλεφ), Ο Μπέμπης Αρχιλήσταρχος εις τον τόμον του 1927.—Στη Σκιά του Πύργου, Το Θαυμαστό Ταξίδι (μέρος δεύτερον) Διετείς Διακοπαί, (του Βέρν), Η Ρήνα κι' ή Μαρίνα εις τον τόμον του 1928.—Ένα παιδί με τρεις οικογένειες, (του Γρ. Ξενοπούλου), Ως που νάβρη τη μητέρα της, Πράσινοι και Βένετοι, Ο Πιτσιρικός, Θηριοτραφείον Τοτού και Σίας, Σπίρτο μονάχο, εις τον τόμον του 1929.—Η καλύβα του Μπάριμπα Τόμ, (της Μητσερ-Στόου), Τρεις Μικροί Άεροπόροι. Μέσα στην Άβυσσο, Η Άπεργία μας, Τα Άρκουδάκια Πρόδοκοποι, Ο Βασιλιάς της Έρήμου, εις τον τόμον του 1930.—Λαυρέ Κόππερφελδ, (του Λίκκενς), Το Παλιό Καράβι, Το Λουλουδάκι του Τέμπλου, Η Μικρή Άγνωστη, Περιπέτειες ενός Γάτου, Κανέλλης και Σία, Αγόρια και Κορίτσια, εις τον τόμον του 1931.—Βασίλοπουλο και Ζητιανόπουλο, (του Μάρκ Τουαίν), Έδιθ ντε Φεράκ, Η Γαλάζια Μανμά, Νέες Περιπέτειες του Κανέλλη, Θηριοτροφείον Χάρρον Κόμπλεν, εις τον τόμον του 1932.—Η Περιοισία της Μπέττυν, Ο Μάγος των Φιδιών, Ο Μονοτάκας, Ο Ειληνικός, Ο Λιχουδάκης Η Κουζίνα της κυρά Παγώνας, Ο Μανταπόλας, Ο Κληρονόμος του Ροβινσών, Τα Έπαγγέλματα του Πιερρετόν, Το Σκαλιστήρι κτλ. εις τον τόμον του 1934.—Η Κληρονομιά του Φακίρη, Ο Άετός και το Άστρο, Από τ' άλλο μέρος του μαγεράτοχου, Η Οδύσσεια του Φουφούλη, Τα Σκυλιά της Λαγάνης, Οι Περιπέτειες του Φλώρου και του Άρουραίου, Η Κιβωτός του Νώε εις τον τόμον του 1935.

Κάθε παραγγελία, συνοδευομένη από το αντίμισον, κατά προτίμησιν διά ταχυδρομικής επιταγής, απευθύνεται: προς τον κ. Ν. Π. Παπαδόπουλον, Διευθυντήν της «Διαπλάσεως των Παιδών», 42 οδός Εδριτσίδου, Αθήνας.